

SMOG STOP

Uwagi Polskiego Alarmu Smogowego do projektu zmian ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Polski Alarm Smogowy z zadowoleniem przyjął decyzję rządu o stworzeniu instrumentu wspierającego eliminację niskiej emisji u osób dotkniętych ubóstwem energetycznym. Taki instrument jest nieodzownym elementem skutecznych działań antysmogowych w Polsce. Jest to pierwsza próba uruchomienia mechanizmu wspomagającego redukcję ubóstwa energetycznego. Mamy nadzieję, iż już wkrótce polskie samorządy będą mogły skorzystać z programu Smog Stop. Poniżej przekazujemy uwagi Polskiego Alarmu Smogowego do projektu nowelizacji ustawy oraz programu Smog Stop.

Budownictwo wielorodzinne

Budynki jednorodzinne są głównym źródłem niskiej emisji zanieczyszczeń pyłowych w skali kraju. Jest jednak wiele miejscowości (również tych z listy WHO), w których dominujący udział w zanieczyszczeniu powietrza odgrywają indywidualne paleniska w zasobie wielorodzinnym. Tego zasobu nie można pominąć w programie Smog Stop. W związku z tym postulujemy przegląd istniejącego już instrumentu tj. premii termomodernizacyjnej, funkcjonującej w ramach ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz dostosowanie jej do potrzeb osiągnięcia celu jakim jest poprawa jakości powietrza.

Powiązanie z uchwałami antysmogowymi

Instrument przeznaczony na redukcję ubóstwa energetycznego powinien być skierowany jedynie do tych miejscowości, w których został nałożony prawny obowiązek wymiany źródeł na paliwa stałe w oparciu o art. 96 Prawo Ochrony Środowiska. Na terenie tych miejscowości wszyscy mieszkańcy korzystający z wysokoemisyjnych urządzeń grzewczych, niezależnie od tego czy są zamożni czy ubodzy, będą zobligowani do ich likwidacji. W związku z tym to właśnie na obszarze tych województw powinna być skoncentrowana pomoc nakierowana na uboższych. Jednocześnie, województwa, które wprowadziły uchwały antysmogowe z prawnym obowiązkiem wymiany źródeł, to obszary o najwyższym zanieczyszczeniu powietrza w skali kraju. Postulujemy wprowadzenie takiego zapisu do projektu ustawy.

Wsparcie dla osób niezagrożonych ubóstwem energetycznym

Wyeliminowanie niskiej emisji w zasobie ubogich energetycznie gospodarstw domowych problemu smogu nie rozwiąże, gdyż budynki te odpowiadają jedynie za ok. 10% całkowitej emisji pyłu. Konieczne jest pilne wprowadzenie powszechnych mechanizmów promujących wymianę starych wysokoemisyjnych źródeł oraz termomodernizację budynków – mechanizmy te powinny obejmować preferencyjne pożyczki oraz mechanizmy fiskalne.

Źródła grzewcze wspierane w ramach programu

Pragniemy zaznaczyć, iż projekt ustawy w obecnym brzmieniu zezwala na montaż jedynie urządzeń na paliwa stałe, co jak zakładamy nie było intencją projektodawcy. Konieczne jest więc usunięcie

tego błędu. Postulujemy, żeby w ramach programu Smog Stop dofinansowywane były jedynie te źródła na paliwa stałe, które spełniają wymagania najlepszych dostępnych technologii i wychodzą ponad obowiązujący standard (tj. minimalne wymogi określone w dyrektywie Ekoprojektu). Takie podejście z jednej strony promuje rozwój technologii, z drugiej zapewnia większy efekt ekologiczny. Jest to szczególnie ważne w kontekście braku norm jakości węgla, który powoduje, iż węgiel stosowany do nowych kotłów Ekoprojektu nie daje możliwości osiągnięcia poziomów emisji wymaganych dyrektywą Ekoprojektu oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów (w laboratoriach certyfikujących do badań kotłów stosuje się skrupulatnie dobrany węgiel o parametrach lepszych niż węgiel dostępny w powszechnej sprzedaży).

Fundusz Czystego Powietrza

Postulujemy powołanie krajowego Funduszu Czystego Powietrza, który pozwoli na skoordynowanie wsparcia w różnych grupach – zasób budynków jedno i wielorodzinnych, ubogie i nieubogie gospodarstwa domowe. Brak koordynacji programów prowadzi do nieefektywnego korzystania z publicznych pieniędzy. Dotychczas różne programy konkurowały ze sobą, co prowadziło do tego, iż droższy pieniądź wypierał tańszy, a efekt ekologiczny kupowany był po zawyżonej cenie. Jednocześnie inwestycje antysmogowe były spowalniane ze względu na brak spójnego podejścia (ludzie oczekiwali na pojawienie się hojnych dotacji).

Bardzo ucieszyła nas deklaracja Premiera Morawieckiego, iż rząd przeznaczy w ciągu najbliższych 10 lat 25 - 30 miliardów złotych na wsparcie termomodernizacji i wymiany kotłów. Oczekujemy od rządu zaprezentowania spójnego i kompleksowego mechanizmu wspierającego eliminację niskiej emisji, gdyż działania punktowe nie przyniosą pożądanego efektu.

W imieniu Polskiego Alarmu Smogowego
Andrzej Guła

Polski Alarm Smogowy jest inicjatywą ruchów społecznych zabiegających o czyste powietrze w Polsce – chcemy żeby powietrze w naszym kraju spełniało wymagania prawa krajowego i nie zagrażało zdrowiu i życiu mieszkańców Polski. Polski Alarm Smogowy skupia następujące inicjatywy: Chełmecki Alarm Smogowy, Czechowicki Alarm Smogowy, Dolnośląski Alarm Smogowy, Gliwicki Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Izabeliński Alarm Smogowy, Jaworznicki Alarm Smogowy, Kalwaryjski Alarm Smogowy, Katowicki Alarm Smogowy, Krakowski Alarm Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy, Mysłowicki Alarm Smogowy, Łódzki Alarm Smogowy, Nowotarski Alarm Smogowy, Oświęcimski Alarm Smogowy, Pleszewski Alarm Smogowy, Podhalański Alarm Smogowy, Poznański Alarm Smogowy, Rabczański Alarm Smogowy, Raciborski Alarm Smogowy, Rybnicki Alarm Smogowy, Sądecki Alarm Smogowy, Skawiński Alarm Smogowy, Ustroński Alarm Smogowy, Warszawa Bez Smogu, Wielicki Alarm Smogowy, Wejherowski Alarm Smogowy, Zabierzowski Alarm Smogowy, Zabrzeński Alarm Smogowy, Zagłębiowski Alarm Smogowy, Ząbkowicki Alarm Smogowy